

Simeon Partliz

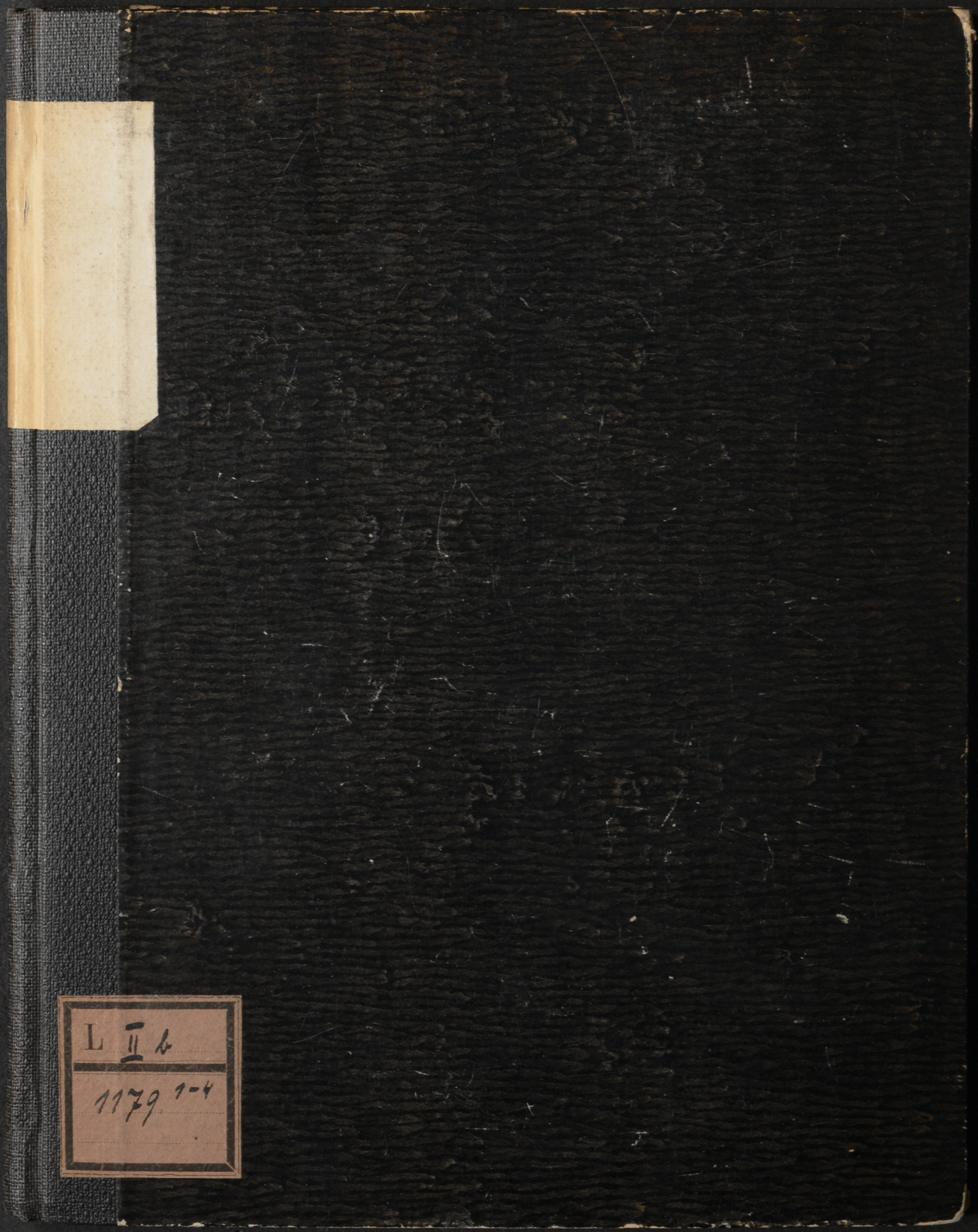
Mundus Furiosus : Mutationis causarum perspicuitate, Eversionis Rerumpub. Varietate, Nec non effectuum proprietate Magnae illius superiorum Planetarum Saturni & Iovis coniunctionis, Quae Continget Anno 1623. die 8. (18.) Iunii iuxta medios motus, in fine [cancri] & principio [leonis]: Vera autem 9. (19.) Iulii circa horam 7. min. 45. A.M. in signo [leonis]. depictus: Et Singulari Quaestionis tractatione Utrum Astra in corpus humanum agant? Et si agant: Utrum cognitio Astrologiae Medico sit necessaria? Conclusus

Rostochi: Rostochi: Hallervordius: Pedanus, 1622

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn757633978>

Druck Freier Zugang

L II 6
1179 1-4

L II h - 1179. ^{1-4.} <16. Jhr.>

MUNDUS FURIOSUS

*Mutationis causarum perspicuitate,
Eversivæ Rerumpub. Varietate,
Nec non effectuum proprietate.*

Magnæ illius superiorum Plane-
tarum Saturni & Jovis conjun-
ctionis,

QUÆ CONTINGET

Anno 1623. die 8. (18.) Junij juxta medios motus, in fine
et principio ♄: Vera autem 9. (19.) Julij circa horam 7. min. 45.
A.M. in signo ♄. depictus:

ET

Singulari Questionis tractatione

Utrum Astra in corpus humanum agant?

Et si agant:

Utrum cognitio Astrologiæ Medico sit necessaria?

Conclusus,

AUTORE

SIMEONE PARTLICIO

de Spitzbergk Marcom. Phil. & Med.

Doct. P. C. C. & Philom.

ROSTOCHI,

Typis JOACHIMI PEDANI, Sumptibus

JOANNIS HALLERVORDII, Bibliopola.

ANNO M. DC. XXII.

L. H. 8-11794. 41. c. — 4.

ORIGENES.

Quemadmodum potestas humana minimè tollitur, quamvis **D E U S**, quaecunq; facturi sumus praevideat: sic etiam signa, quae ad significandum ordinata sunt divinitus, libertati nostrae nequaquam officiunt; sed est univèrsum Caelum liber quidam apertus, omnia futura in se scripta continens.

Nota.

Homini rectè - cordato

CONSTANTIAM

Præterita,

HUMILITATEM

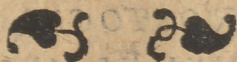
Præsentia,

S P E M

Futura,

Submisstrant,

Victaq; crede mihi, redit in præcordia Virtus.

INVICTISSIMO
SERENISSIMO AC POTENTIS.
REVERENDISSIMO AC ILLUSTRIS.
PRINCIPUS AC DOMINIS,

DN. CHRISTIANO
Daniae, Norvegiae, Vandalorum, Go-
thorumq; Regi,

DN. UL DARICO
Episcopatus Sverinensis Administratori,
FRATRIBUS Germanis;

Hæredibus Norvvegiae, Duci-
bus Slesvvigæ, Holstiaë, Stormariae, Dith-
mariaë, comitibus in Oldenburgk & Delmenhorst &c.
Regi Principibus ac Dn. Dn. suis clemen-
tissimis

Hunc

Furiosi Mundi tractatum

IN

Submissi ac devoti animi testimonium,
Debitæ gratitudinis Symbolum,
Perpetuæ observantiæ monumentum,
Dicat, offert, consecrat.

Autcr.

A

S. D.

S. D.

*Am decet, Illustres, fama super aethera notos,
 Heroas, meritis concelebrare modis.
 Magna per Europam, quæis dat præconia fama,
 Propria virtus & tot meritis Atavi.
 Qui velut Empyreo splendent Cinosura in Olympo,
 Vincentes reliquos consilio, arte, fide.
 Hæc his in lingua pedibusq; fugacibus unquam
 Mavors, sed fortis in pectore semper erat.
 Ne Vobis pridem Virtus patefecerat omnem
 Ad Regni fasces vimq; fidemq; aditum.
 Macte novâ hæc virtute Domus: sic itur ad Astra,
 Dum nostris captis annuit ipse Deus.
 Scilicet hæc primam Vobis Dominator Olympi
 Concessit laudem, vel sine fine decus.
 Nulla die: unquam memori Vos eximet avo;
 Donec erunt orbes, Sydera donec erunt.
 Nimirum Vos, Vos majoribus ire per altum
 Auspiciis ordo, fata Deusq; jubent.
 Fortunati ambo; si quid mea carmina possunt,
 Væstra opes, crux, Mars, sunt habitura modum.
 Hæc eadem Donui Væstra sine fraude manebunt;
 Virtus, Mars, ars, Vis, gloria, fama, decus.
 Vos quoq; nec tædis diuturna stamina Vita,
 Sitq; proculis, vis, invidiaq; locus.
 Sic felix Duce nixa suo Danoniâ tellus
 Felix felices, usq; fovebit agros.
 Quæret & hæc fessos reducere jugiter annos;
 Indè suum ut sese prædat in orbe decus.*

Felix;

Felix quæ in fortuna iuvat, sed, quem magis Iesus!

Cui fortuna favet, Cui Deus ille valet.

Dum stabat domus incolamus Regnumq; Boemi

Consiliis viguit, nos quoq; floruimus.

At postquam innocuus Lojolæ odia aspera sensi,

In tenebris latitans, serpere cogor humi.

Nunc me, tot Vita scrupulos, tot inhospita saxa,

Syderaq; emensum, pontus & aquor habet.

Ergo Vicem sortemq; animo misereantur iniquam,

Atq; meos casus exiliumq; juvent.

Donarem tripodes Grajorum premia, sed non

Hæc mihi Vis, Vobis deliciæq; animi,

Aspicite hanc teretem Musam cultoris honesti,

Non incisa notis munera purpureis.

Vivite felices: sic Vos successibus, ultra

Sospitet optatis, auspiciisq; Deus.

Vos Vestramq; Domum cingat Cælestibus armis,

Et sobolem longâ prosperitate beet.

Annisq; indultum faciat Volventibus æquum,

Qui faciet Vota hæc pondus habere, Deus.

AUTOR

Ad L. Amicum.

Humana sortis cupienti texere Syrtes,

Tot cæptis obstant invida fata modis.

Interea hunc operis Prodromum dum profero, dixi:

Non obstant semper, sed mala sæpè juvant:

Nam, mea cos, quidam cupiens me ledere, iuvit:

Sic mihi, sic hostes, sæpè nocete mei.

A 3

DE

I.

De Causis mutationis ac destru- tionis Rerumpublicarum.

Uemadmodum nihil est vel sub sole, vel in universo isto, amplissimoq; naturæ theatro, quod æternam sui, aut perpetuam adipiscatur *eternitatem* & conservationem; ita etiam omnes Respub. Principatus, Regna, licet saluberrimis legibus constituentur, prudentissimis Viris regantur, necessarijs adminiculis muniantur: eo tamen pervehi nullâ arte, nullo conatu possunt; ut ab interitu ac ruinâ immunita ac semper vitalia forent: quin tandem illa ut ut

Magna repente ruunt; summa cadant subito.

Undè Divinus ille Plato pater Philosophorum, & pleriq; alij considerantes calamitates & miserandos urbium, Regionum ac Regnorum casus: æstimantesq; revolutiones & cursus syderum, cognoverunt, quodlibet Regni & Reipub. regimen, ceu fructus autumnali tempore maturescere, & ad metam, ceu ex alto monte currus (quo strategemate in bello usus erat olim Joannes Ziska Boëmus) propere

Invenerunt autem singulares Respub. 500. annos in flore mansisse; & vel antè, vel paulò post, aut ad casum inclinasse, aut planè everfas fuisse. Undè rectè poëta:

*Momenta per, magna ruunt summuq; negatum
Stare diu; nimioq; graves sub pondere lapsu.*

Et illud Politico Theologicum: Omnia regna suas fatales habent periodos, solius Christi Regnum hanc habet gloriam, quod non sit inclusum certis vel loci, vel temporis terminis.

Ever-

Everſionis autem hujus cauſæ partim ſunt *primariæ*, partim *ſe-*
condariæ. *Primariæ* ſunt partim *occultæ*, quæ non niſi ſoli DEO ſunt
cognitæ, qui fatali lege omnibus imperijs infantiam, pueritiam, ado-
leſcentiam, juventutem, vigorem, ſive ætatem conſtantem, ſene-
ctutem, & ex illâ tandem mortem, atq; occaſum indixit: partim
manifeſtæ, eaq; vel *Theologicæ* ſeu divinæ, *Vel politiæ* ſeu humanæ & *Cauſæ Theo-*
morales. Cauſarum *Theologicarum* nomine intelligimus hîc fatales il- *logica muta-*
las converſiones & everſiones Rerumpub. non autem fortuitas. *tionum.*

Fatum enim illud eſt Chriſtianum ſive Theologicum, h. e. pro-
videntia DEI, quæ non affert neceſſitatem coactionis, ſed infallibilitatē. DEus
enim peccatis hominum tanquam cauſis irritantibus motus, varia
calamitatum genera cum variâ in Politijs mutatione, per curſus
corporum Cœleſtium, tanquam per cauſas medias & instrumenta-
les immittit. Fatalis autem Periodus eſt vel *neceſſaria*, quæ habet Vi- *fatalis pe-*
res in rebus ſimpliciter naturalibus: Vel *probabilis*, cujus Vires ſunt *riodum du-*
in rebus, quæ partim à *naturâ*, partim à *Voluntate* pendent, qualis eſt *plex.*
Reſpublica. Eſt enim ab æterno in æternum divina lex, ab æternâ il-
lâ ſapientiâ juſtè ſancita, ut omnia, quæ ortum, incrementum, pro-
greſſum, maturitatem & ſenectutem habent, interitum etiam ali-
quem habeant. Cujus quidem rei cauſæ, nobis quidem ignotæ eſſe
poſſunt, injuſtæ eſſe non poſſunt. Cum enim DEus ſit juſtus & li-
berrimum agens injuſtè agere nec vult, nec poteſt. Juſtè igitur
conſtituit & præfixit hic rerum omnium arbiter omnibus, quæ-
cunq; ſub hoc lunari orbe exiſtunt terminum certum, extra quem
excurrere nequeunt. Ita regnis & Rebuspub. tempora certa præ-
fixit, quibus in chœdentur, creſcant, floreant, mutantur & deniq; in-
tereant. Atq; hæc vocantur, *periodus imperiorum*; quales duas fremè
conſtituit DEus, annum nimirum 500. & 700. Magno enim exem-
plorum conſenſu obſervantum eſt 70. Septimanas Danielis (cap. 9.)
inſignem mutationem Rebuspub. attuliſſe. Tot enim anni nume-
rantur à ducatu Moſis ad Regnum Saul: à ſolutâ captivitate *Babyle-*
nica ad mortem Chriſti: ab *Eſra*, qui politiam Judaicam reſtauravit
uſq; ad *Veſpaſianum*, qui totam deſtruxit. Totidem ferè annis duravit
Regnum Athenienſium & Lacedæmoniorum. Annis 500. Con-
ſules rexerunt Rempub. Romanam. Anno 500 poſt Auguſtum,
Imperium occidentis dilaceratum eſt. Annos 500. durat Regnum
Boëmiz,

Periodi
anni curfa-
les?

Causa mu-
tationum
politica.

Causa mu-
tationum in
Principio.

Boëmiæ, & quod excurrit. Carthago deleta est à Scipione post-
quam steterat annis 700. Bellum Civile inter Casarem & Pompe-
jum, qui evertit Rempub. Romanam, incidit in annum ab urbe
condita 705. Exactus est nunc quoq; ab instaurato Imperio per Ca-
rolum M. annus 700. & ultrà: & à collegio Electorum, Ottonis
III. sapientiâ constituto 600 & quod excurrit. Ob quem duarum
periodorum concursus, impendere maximas mutationes, non est
obscurum, cum res orbis Christiani ad præcipitem ruinam nunc vi-
deantur inclinata. Annus autem 500. & 700. Rebus pub. idè est fata-
lis, quia inter hoc spatium decurrit hominum generatio sexta, quæ
defleat magis, magisq; ab eorum simplicitate ac fortitudine, qui
initio Viribus ac Virtutibus heroicis imperia acquisiverunt & con-
servarunt. Sicut enim corpora, quartâ & quintâ generatione sunt
languidiora: ita quoq; decrescit Virtus, quâ præcipuè acquiruntur
conservantur & propagantur Regna. Huc accedit, quod ma-
gna syderum positus sit mutatio intra spatium dictum. Atq; ita
non numerus *Platonius* hoc efficit, sed sydera, quæ magnam habent
Vim in humoribus hominum immutandis, à quibus pender Rei-
pub. in columitas & mutatio. Causæ humanæ & morales conver-
sionum sunt partim *internæ*, partim *externæ*. *Internæ* sunt *Communes*,
Vel *proprie*. *Communes* dicuntur eæ, quæ sunt in principe & populo
simul; quales sunt. 1. Enormium delictorum magnitudo. 2. Delin-
quentium multitudo. 3. Delinquendi consuetudo; cum homines
jactitant quandam peccandi artem & peccata excusant. 4. Atro-
cium delictorum publicè concessa licentia atq; impunitas.

Quà de re Bonaventura rectè inquit: *Mali mala sunt, quod malo-
rum ultimum est, amant; tunc autem consumata est infelicitas, ubi turpia non
solum delectant, sed etiam placent: & desinit remedio esse locus, ubi, quæ an-
tea fuerant vitia, mores fiunt.* Hoc ubi fit, ibi præsentissima imminet
Reipub. perniciēs, ita ut hoc possit esse prognosticon Universale
sive perpetuum, omni Astrologico certius, ut Deuteron. cap. 28.

Causæ internæ mutationum & propriæ, respiciunt *Principem* & popu-
lum seorsum. In *Principe* quatuor potissimùm reperiuntur. Primò ty-
rannis seu crudelitas, quæ secum trahit violentiam, injurias, vindi-
ctæ cupiditatem, expilationemq; subditorum, quæ est flagellum
rebellionis, ut ex Tacito videre licet, qui refert Gallos, Frisios
& Hi-

& Hispanos sub Imperio Romano rebellasse hanc ob causam.

Maximè Verò omnium non puto quanquam inveniri posse, qui ignoret, quanta sit tyrannorum lues & pestis in Republica, in qua oppressio multitudinis, effusio innocentis sanguinis, ordinis confusio, & rerum omnium perturbatio palmarium obtinent: attestantibus id lacrymis temporum, lugubribus vestibus majorum, miserabilibus vocibus & ululatibus multarum civitatum & regionum, quæ maximè execrabilem hunc statum esse declarant: & historijs, quæ *Dionysios, Phalarides, Busirides, Neronēs, Heliogabalos*, & alia *Mundi portenta*, ceu penicillo quodam pingunt & describunt.

Attamen quemadmodum vulgare ac tritum illud proverbium nos consolatur: *Nullum Violentum esse diuturnum*: ita etiam tyrannis diuturna esse nequit. Ideò optima & non nisi de Cælo verba Salustij, qui *cuncta imperia crudelia, magis acerba, quam diuturna arbitrabatur, neque, quenquam à multis metuendum esse quin ad illum ex multis formido recidat*. Altera causa Principem respiciens est Autoritatis amissio: cum videlicet subditis imprimitur vilis & abjecta opinio de magistratu. Deficiente siquidem autoritate, sequuntur mutationes Imperijs exitiosæ. Quemadmodum enim *autoritas*, ex Ciceronis mente, *consistit in sapientia, Virtute, felicitate, animorumque inclinatione mutua*: ita contrariorum lege, eadem facile amittitur, per Principis imprudentiam, quæ principium est mutationis: quæ cum imbutus est, vel officium non intelligit, & de ejusmodi Esaias loquitur: *Dabo Principes pueros b. e. stultos*, & insipientes: Vel rectè monentibus refragatur, nec refragatur tantum; sed in proprio & imprudenti Cerebro natis se satiat sententijs: nec satiat se tantum hisce, sed mordicis semel conceptas retinet: nec retinet modò; verum etiam exigit ut probentur, laudentur, expédiantur. Quemadmodum enim Medici in corpore, quod tenacibus morbis conflictatur, pro lethali signo habent, dum ægro morbus non ampliùs in sensum cadit, nec quod in corpore doleat, scire potest: Sic etiam quando *Princeps rectè monentes sequi non vult*, publicas calamitates non agnoscit, nec sibi ab ipsis metuit, tum certum est instare totius Imperij, Vel Reipub. eversioem. His signis Alexander M. magis quàm ullà re alià invitatus, Asiam & Darium, cum jam nimis Voluptatibus

B

obrutus

obrutus fuisset, aggressus est, & felicem rei successum adeptus, quod
voluit perfecit, & Perficam Monarchiam in Græcam immutavit
Nec minor causa amissionis autoritatis est Principum malitia, cum
videlicet in ijs decrevit studium virtutis, quæ

Ante Iovem generata, decus divinumq; hominumq;

Quæ sine non tellus pacem, non æquora norant.

E contra augentur omnis generis vitiorum quiescentia ac ster-
quiliania Hanc malitiam sequitur mutatio fortunæ, seu infelicitas
in actionibus, cum error in consilijs quid faciendum, quid fugien-
dum non minus impedit, quàm fumus oculorum aciem. Non mi-
nor conversionum causa in Principe est *religionis & legum temeraria*
mutatio, quæ non suscipitur sine magnis in Repub. motibus, teste
summo Græciæ oratore Demosthene; Qui in oratione adversus
Timocratem *nihil perniciosius Reipub. accidere posse dicit, quàm leges gravi*
consilio sancitas, temere mutare, aut abrogare: Contra verò nihil esse lau-
dabilius, quàm leges & statuta firmiter tueri, & secundum ea ci-
vium mores & vitam regere & dirigere. Et quemadmodum in
ædificio ruunt omnia, si vel unum lignum, quo ædificium sustine-
tur, eximatur: ita etiam unius legis, quæ firmissimum fulcrum ci-
vilitatis est, mutatio, rerum omnium in Repub. ruinam facillimè se-
cum trahit: quod dum fit, necesse est infinitos motus existere, &
Repub. tandem interire. Accedit huc etiam scelerum impunitas;
cum Magistratus se polluit societate scelerum, & eam ob causam
scelera non punit. Restant causæ respicientes populum, quæ sunt
anarchia seu confusio; quæ cernitur partim in *violatione præceptorum*
Decalogi, partim in *perturbatione quatuor statuum Vitæ humane*.

*Causa mu-
tationum
in populo.*

Præcepta violantur primò discordiâ civili, undè bellum civile,
primus & gravissimus gradus ruinæ Imperiorum. Peccatur autem
hac in parte non modo à civibus, cum ij Magistratus ordinariam
potestatem aspernantur: tributa, vestigalia, pensiones recusant:
leges contemnunt: aut ipsi intestinâ discordiâ & seditione, paraly-
sin quandam Reipub. introducunt: verum etiam, uti Plato sermone
suo usurpare solebat, *quando ferrum, vel æs custodiam auctoritatem obtinue-
runt*: h. e. ad gubernacula mali, aut imperiti federint, qui judicia
non ad jura, aut leges, sed mores suos, impietatem, crudelitatem,
avaram subditorum expilationem referunt. Hæc ubi viri cordati ac
periti

periti prospiciunt, Rempub. & causas simul, & signa prospicere sibi videntur: in primis si ex benigno Cyro, durum Cambysem, ex pastore lupum, ex bono Principe, tyrannum evadere animadvertunt. Unde Ludovicus XII. Gal. Rex scire quidem, sed & verè dicebat: *Plebem & Rusticos esse pascua tyrannorum ac militum: tyrannos autem & milites pascua demonum.*

Postea præcepta quoq; violantur *Luxuria*, quæ æconomix exhauriuntur, & ita pecunia, politicæ nervus inciditur. Tandem præcepta violantur *securitate*, in quâ vel nullum, vel præceps consilium, undè perturbatio & ruina Reipub. sequatur necessum est. Periodus enim fortunæ humanæ hæc est: *ex successibus felicibus homines fiunt securi: ex securis superbi: superbiam sequitur ruina*, juxta illud: *Pars superbia est inevitabilis.* Et Seneca.

Sequitur superbos ultor à tergo D E U S.

Exemplo sunt Ajax, Saul, Senacherib, Alexander M. & alij complures. Postremo præcepta violantur *pruritu belligerandi*, qui Politiam consumit, vel externis, vel domesticis bellis, juxta illud: *Politia bellicosa seipsam solet excedere.* Et Peucerus: *Tria peccata mutant Rempub. & imperia: impietas Ecclesiam: injustitia universali politicam: Luxuria æconomias perturbat; sed & singulorum detrimenta redundant in universos.*

Causæ respicientes *perturbationem quatuor statuum* sunt, vel instatuum *Scholastico*, artium & studiorum defectus, Præceptorum & discipulorum ignavia: vel in statu *Ecclesiastico*, ut hypocrisis, sacrilegium, profanatio rerum sacrarum: vel in *æconomico*, paupertas, æs alienum, rixæ, adulteria & alia innumera mala: Vel in statu *politico*, ut Principis impietas, improbitas, & crudelitas; advocatorum fraudes, & contortuplicata sophismata ac *δωροφαια*. Unde omnes status affligunt calamitates politicæ, ut bella civilia, lues & interitus animalium, sterilitas, frequens militum transitus, fæx hominum, urbium & familiarum integrarum mors. Etenim cum crudelitas ac tyrannis secum ceteri communi quodam jugo trahat, tanquam perperuos comites, insanam dominandi libidinem & avaram subditorum expilationem, quid quæso utrinq; nisi Reipub. funus præforibus esse videmus. Nam sicut ij, quibus ex aqua intercutem Ventris moles in monstrosam modum extenditur, nimia siti subinde

rexantur, potum assidue expetunt, qui tamen in aquam & ipse Ver-
titur; unde morbus vires acquirit, augetur, & interitum maturat:
ita etiam insatiabilis illa tyrannorum dominandi cupiditas efficit,
ut dum alia querant & possidere cupiant, presentia etiam amittant,

Quod si teterrimum avaritiae vitium accesserit, & Magistratus eo ferbuerint: tunc effrenis illa possidendi libido eos provocat
& impellit, ut gravissimas, easque & divino & humano jure prohibi-
tas, tributorum pensiones injungant subditis, absque ulli commiseratione.
Ideo, *quemadmodum ubi lixa* (quod Hadrianus Imperator frequenter usurpabat sermone) *in corporibus nostris excrevit, reliqui artus tabescunt: ita etiam cum Magistratum fiscus urget, reliqua civitatis membra marsefiunt & agrotant.* Unde fit, ut subditi sanguinem & succum sibi subtrahi Videntes; Consilium ineant seditionis, mutationis, defectionis, aut ad minimum rebellionis. Sic tribus Israelis nullam aliam ob causam defecisse à Jeroboamo, historiae tradunt, nisi quod illas magnis exactionibus premere constituerat. Eadem causa fuit cur olim Galli, Frisij & Hispani Imperio Romano rebellarent. Ideoque non immerito Tiberius Caesar laudatur, qui à praesidibus instigatus, ut provincias tributis oneraret, respondit: *Boni pastores sibi tendere pecuniam, non deglubere.*

Licer autem Magistratus superior aliquanto sit æquior: saepenumero tamen fit, ut Magistratus inferiores, aut eorum Vicarii, Legati, vel praesides locorum, sint istius modi sanguisugae, seu striges & hirudines subditorum, qui sacra auri fame adeo excæcantur, perturbantur ac irritantur, ut periculosas seditiones concitent, quibus florentissima etiam regna perdant. Tales fuerunt Romanorum praesides in Dalmatia, qui incolas gravissimis exactionibus adeo presserunt, ut Dalmatae Romanis Duce Battone rebellarent. Quod cum Tiberius Imperator animadvertisset, & cum rebellantium Duce de pace transigere voluisset, interrogavit eum; cur cum cæteris suis affeclis à Romanis deficeret, & ijs sese tanquam legitimo Magistratui opponeret, respondit: *Vos ipsi in culpa estis, qui, ad vestros greges custodiendos non canes, pastoresve, sed lupos mittitis.*

Utriamque & nostram hac ætate eadem non ageretur fabula mutatis tantum personis, non tam multi subditi legitimo Magistratui sese opponerent, non tam praeclara regna interirent, nec tot tantaque

etq; Rerumpub. mutationes inde sequerentur. O pestis Rerumpub. regnandi avara libido: ne juventutem regnorum viridissimam in decrepitam & rugosam senectutem, imò in ipsas mortis fauces detrudis.

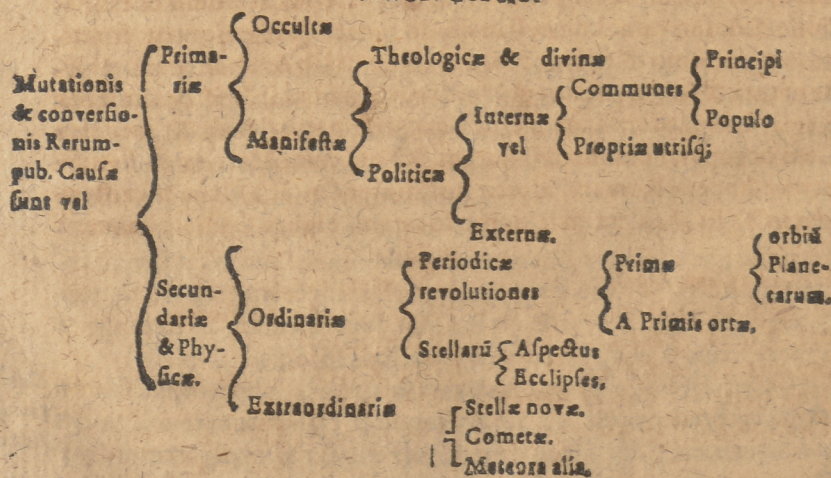
Quod *externas attinet mutationum causas*, earum cum sint plurimæ, nos quatuor in medium introducemus; quarum prima est *rebellio* eorum, qui armis sunt victi: Sic Idumæi à Davide victi, sub Joramo, ob graviores exactiões, defecerunt, & ruinæ Regni Juda initia præbuerunt. Sic Boëmi olim à Rudolpho I. Victi, sub Mathiæ & Ferdinando, ob præsidum injurias, defecerunt, ac totam ferme Europam ad arma concitaverunt. Altera causa est *irruptio hostium*, in primis barbarorum, qui velut opum examen, & turbo, aut procella Respub. fortissimas sibi obvias deijciunt, deturbant, pessundant. Hujus rei exempla innumera nobis tam sacri codices, quam libri profani suppeditant. Sic Monarchia, Monarchiam devoravit; Assyrios enim Chaldæi, Chaldæos Persæ, Persas Græci, Græcos Romani de Imperio deturbaverunt. Assyrij iterum Regnum Israël, Chaldæi Regnum Juda invasione suâ perdiderunt. Galli & Cimbri in Italiam Brenno Duce irruentes, Romanorum potentiam infregerunt: & Gothi in Romanorum potentiam se immittentes sub Arcadio & Honorio Imperatoribus, penè illud funditus deleverunt. Romanis iterum ab immanissimâ Turcicæ tyrannidis bestia, florentissimum Orientis Imperium ereptum est, ita ut, proh dolor, in illis locis, ubi salutaria Christi elogia primitus audita, nunc nescio quos feralium bubonum & Draconum ulularus, Mahometicasq; blasphemias auribus prætereuntium obstrepere & obrepere videas. Non exiguas Vires mutationibus affert *sociorum defectio*. Sic bellum Latinum, sive sociale Romanorum, Rempub. per 17. annos afflixit. Spartani à socijs in Leuctricâ pugna propter superbiam deferti, insignem illam à Thebanis, Epaminondâ Duce, cladem acceperunt. Ad extremum, externorum bellorum calamitate, tanquam Gangrânâ depascitur corpus Reipub. succi plenum, ut in Ungariâ videre licet, & nostrâ ætate alijs pluribus in locis.

Quod *secundarias mutationum causas* attinet, sunt *periodicæ siderum* *Causæ mutationum* & *orbium revolutiones*. Cum enim orbium & planetarum revolutiones *secundariæ* ad suam metam & quasi in orbem volverentur & revolverentur, sem-

per aliquas in mundo mutationes videre licuit: adeo ut evidens sit harmonia inter duas illas fatales periodos 500. & 700. annorum; & inter revolutionem orbium & planetarum, à quib. hæc inferiora afficiuntur. Neq; enim numerus tantam inferre potest conversionem Rerumpub. ut docuit Plato, quantam Cælum & Meteora: & in ijs conjunctiones & cometa, qui mirum in modum, ut inferius ostendemus, alterant humores hominum, & consequenter animos: ac proinde non exigam habent vim in Rebuspub. mutandis. Harum Causarum & mutationem ingentem copiam dabimus in nostra utriusq; Cosmi Majoris & Minoris Metamorphosi, cujus hic Prodigium præmittimus.

Verum enim verò hæc ita accipienda esse volumus, ne quis vel numero, vel meris Cæli influentijs vim omnem tribuat, aut has causas ita accipiat, quasi sint certæ & prorsus definitæ, ut necessariò expectanda sit conversio, vel eversio ipso anni 500. vel 700. aut conversionis orbium & planetarum articulo. Videmus enim quasdam Rerumpub. Catastrophas post hoc tempus accidisse. Nimirum Deus ex sua immensa misericordia prorogat aliquando istam terminum & penam: sæpe etiam eundem terminum anticipat, contrahit & minuit, ob scelera mortalium.

Elenchus.

II. De

De Conjunctione Magna supe- riorum Planetarum h & 7 anno 1623. ejusq; effectis.

Conjunctio Magna hoc anno 1623. continget die 8. (18.) Junij juxta medios motus, in fine ☿ & principio ♄: Vera autem 9. (19.) Julij circa horam 7. min. 42. in signo ♈ A.M. Continget in domo Cœlesti 12: in domo, triplicitate & gaudio solis, ubi inveniuntur stellæ, Præsepe & ambo Afelli Boreus & Austrinus, de naturâ ☿ & ☿: Item brachium Austrinum ☿ de naturâ h & ♄. In eadem domo est ♄ non procul à Regulo, stella Regia de natura ☿ & ♄: & Fomahant Regia stella domum ♄ & ♄ ex 6. domo 12. aspiciens. Sol est in domo amicorum, in domo Lunæ non procul ab Hercule regiâ stellâ, & extremo pede ☿ stellis de naturâ ☿ & ♄.

Mars est in domo h Retrograd. & in propriâ exaltatione. Saturnus est in domo & triplicitate solis, in suâ facie & detrimento. Jupiter est in domo & triplicitate solis in suo termino, in domo inimicorum occultorum. Venus est in Horoscopo, in domo & exaltatione ♄ & suo casu. Luna est in domo itinerum, legationum & religionis, in domo ☿ non procul à ♄ de naturâ h & ☿. In tertiâ est ♄, de naturâ ♄ & ♄ non procul à spicâ ♄ de natura ♄ & ☿: & alia stella Regia, Luminosior Lanx meridionalis, de naturâ h & ♄ medium Cœli occupat, domum dignitatum & honorum. Mars, ex ♄ significatore Imperij Romani, aspicit hostili aspectu (II) lunam existentem in V: Et ☿ solem in II, domo locatum. Figura Cœli sic habet:

X. ☿. 26. 15. cap. Algol.

XI. ☿ 8. 32. ☉ 25. 7.

XII. ♄ 11. 26. } h 6. 43.

I. ♄ 4. 18. ♄. } ♄ 6. 44.

II. ♄ 25. 38. } ♄ 21. 46. Retrog.

III. ☿ 20. 42. ☿ 25. 42.

I V. ♄ 26. 15.

V. ♄ 8. 32. ☿ 5. 55. Retrogs.

VI. ♄ 11. 26.

VII. X 4. 18.

VIII. X 25. 38.

IX. V 20. 42. ☿ 12. 31.

☿ 25. 42.

Hujus

Hujus autem conjunctionis, cum sit maximè in eà potens, Mars erit Dominus & gubernator, ut qui est in suà exaltatione & in domo h, à quo magis inficitur & est Retrogradus; maligni autem planetae, cum sint debiles majores exerunt vires. Postea solem, significatorem illustrium Virorum, in cujus domo hæc conjunctio facta est, hostili vulnerat vultu; sicut & Lunam, significatorem Imperij Romani, ex propria domo trudit: Et aliquot stellas de suà naturà, in eodem loco habet, in quem conjunctio hæc incidit. Unde expectanda est in Imperio Romano mutatio talis, qualem vix secula aliquot Viderunt. Diversæ enim humanum genus exponet fortuna; hos exaltando, illos deprimendo, his lacrymas excutiendo, & perpetuum luctum afferendo, illis gaudia & quietem subministrando. Licet autem conjunctio in trigono igneo, ut superius demonstravimus, singulis 19. annis 315. diebus & 19. horis recurat, & decem vicibus in uno eodemq; trigono fiat; adeo ut à rerum conditu ad hanc nostram usq; ætatem circiter 280. evenerint: nihilominus tamen cum sit singularis ejus in Leone hoc anno 1623. dispositio, non parvi est ducenda; Ut quæ portendit in *Politiâ mutationes Imperiorum & Rerumpub. varias.* Item *bella cum fame & peste: In Ecclesiâ verò Evangelicæ doctrinæ longè lateq; propagationem, & novæ stellæ aut cometæ apparitionem.* Metuendæ igitur sunt his temporibus mutationes Imperiorum, Regnorum ac Rerumpub. variæ. Translationes Regnorum & Principatuum ex alijs in alias familias, adeo ut quod olim tres pluresve tenuerint, id unus sibi appropriaturus sit. Et quod longè maximum est circa 18. Julij incident simul omnes Planetae in ♌, excepto ☿, quod signum Zodiaci inter Cætera longè præstantissimum est, nec ullum aliud sydus in Cælo tot præclaris ac splendidis stellis ornatum est. Ideo quoq; Astrologi id soli attribuerunt, in quo summam dignitatem obtinet, nec alijs rebus præest nisi sublimibus & altis: Item Regibus, Principibus, Generosis Viris, & qui ad Gubernacula Reipub. sedent. Et quia uterq; Planeta h & ♀ sunt tardi motus, & conjunctio est in signo fixo, hæc mala non statim suum finem sunt sortitura. O Reges, Principes & vos Magistratus utriusq; ordinis, *preces ad DEUM fundite atq; vitæ emendationem suscipite!* Vobis enim summæ calamitates impendent, omnia misera significantur: paupertates, tribulationes, exilia & capti-

Effecta hujus conjunctionis.

captivitates imminēt; idq̃, ob diversa religionis studia, ob contemptum verbi divini ac ministerij, & ob ignaviam in gubernatione. Nec verò dissidia intervos orta affinitate & similibus pacificationibus sopientur, ut factum est hactenus, sed ubi res ad pacem inclinare videbitur, illicò novis occasionibus *intolerantia puta, cupiditate vindictæ, ambitione, avaritiâ, calidū consiliū*, bella & odia incruDESCENT, quæ multis exitio eruat, multos etiam fortunis spoliatos omnibus, extorres agent. Tempore Caroli M. accidit conjunctio quoq̃; in principio Æ. inciditq̃; prorsus in initium Regni, quo is post mortem Pipini rerum potitus est anno 369. Quemadmodum autem tunc ingens mutatio Imperij contigit: ita nunc quoq̃; insignis rerum conversio accider: novæ leges ac judicia instituentur. Et sicut tūc temporis caput *Imperium Romanum* dividi: altero videlicet *Imperatore ad orientem*, altero *ad occidentem* sibi *Imperij potestatem vindicante*: ita nunc distractio Imperij impendere & pertimescenda esse videtur, ob diversas religionis & factiones Principum, quorum alij aliud caput sibi cooptabunt & attrahent. Ac velut conjunctionem illam magnam multa & varia bella secuta sunt in Galliâ, Italiâ, Hispaniâ, Saxonia & quibusdam alijs in locis Germaniæ; idq̃, propter libidinem dominandi & religionem: ita hanc conjunctiōnem precedent & sequentur aliquot funesta & exitiosa prælia, & fortassis in ijsdem locis ac similibus de causis de quibus jam dixi. Undè fiet inexpectata regnorum ac Principatuum ad alias familias translatio: ita ut ubi duo, vel tres regnarint, jam unus duntaxat id sibi attributurus sit. Et quemadmodum conjunctionis illius magnæ tempore, DEUS excitavit præstantem illum Heroem Carolum M. qui in tantis fluctibus ac procellis Imperij gubernacula regens honestam disciplinam legum & Ecclesiæ sedem conservaret: Sic tempore hujus conjunctionis magnæ, haut dubiè *DEUS opt. max. Principem aliquem potentem, magna nimum & industrium languescenti Europæ dabit*, qui perturbatum Imperium in certum ordinem redgat, collapsamq̃, disciplinam instauret, Ecclesiamq̃; tyrannide liberet. Ego novi Principem in Germaniâ magni nominis, in cujus Genesi seu nativitate Planetæ præcipui huic conjunctioni magnæ devincti sunt. Saturnus enim & ☿ soli potentissimo configurantur: inde non procul est ☿: à quo non procul Regulus stella fixa eximia & benefica

C

benefica

nefica distat; & alia stella Fomahant in oppositâ domo reperitur;
 Undè liquet Planetas præcipuos in iisdem ferè Zodiaci signis con-
 stitutos esse, in quibus Conjunctio hæc magna continget. Sol præ-
 terea & ♀ sunt in mutuâ receptione ex domibus, quod tantundem
 valet, ac si uterq; eorum in suâ exaltatione versaretur: & omnes
 Planetæ sunt in Planetarum exaltationibus excepto ☿. *Hæc omnia
 honores maximos huic familie promittunt. &c.* Homines Verò, qui in suis
 nativitatibus Leonem in Horoscopo habent, assistentib. ei aliquot
 Planetis: aut quibus planetæ superiores in eodem signo Zodiaci
 constituuntur; vel quibus luminare temporis, aut Dominus geni-
 turæ vel Horoscopi in ♄ collocatur, ij in primis ad Choreas Cæle-
 stes invitabuntur, aliq; aliquid novi molientur. Et metuo ne *magnus
 ille Monarcha circa dies Aprilis*, cujus Genesis hoc modo, uti jam dixi,
 disposita est, *concidat*: quod non parùm promovebit Ecclipsis illa
 lunæ, quæ eodem anno 1623. (April. 4.) paulò magnam, illam præ-
 cedet conjunctionem. Mars quoq; in potestate Saturni hostili aspe-
 ctu lædens utriusq; luminare ☉ & ☿, minatur magnis & potentibus
 viris Regibus & Principibus cædes & morbos graves ac venena-
 tos. Hæc jam prædicta mala, ut etiam fames, multas passim regio-
 nes enervabunt, pestisq; violentiâ major populi pars concidet, ob
 h in ♄ cursum per biennium fermè, qui non saltem ☿ ibidem con-
 stitutum, sed & reliquos omnes Planetas suâ venenatâ inficit natu-
 rā. Pestis enim causam efficientem post DEUM

Constituunt	{	Medici	{	1. Aëris malignitatem
				2. Contagium.
			{	3. In ordinatam hominum diætam.
	{	Astronomi	{	1. Quia graves mutationes suâ
		Saturnum:		2. Quia motu suo periodico
				morbos pestilentium perio-
				dos designat.

Sed Lectorem Amicum remittimus ad libellum nostrum non
 tam pridem editum, qui Flagellum Dei inscribitur, in quo Sextu-
 plicis belli, famis, & belli naturam deregimus

Quoniam autem post conjunctionem illam magnam statim
 fiet

fiet concursus omnium ferè superiorum Planetarum in signo Ω circa 23. Julij; judico ex eo, tùm appariturum, aut paulò post, cometam, aut novam stellam. Plerumq; enim *concurſus Planetarum in ſignis igneis Cometæ denunciant*. Sic fuit coitus Planetarum in Ω anno Domini 1434. quo Cometa fulſit. Item cum eſſet coacervatio planetarum an. C. 1556. menſe martio in V conſeſſim cometa ſecutus eſt. Non tamen auſim affirmare, ut is à nobis conſpiciatur. Nam Cometæ, qui in acereâ regione incenduntur, non tam à multis gentibus conſpici poſſunt, atq; illi, qui incenduntur atq; exiſtunt, in firmamento, ſeu Cœlo ſtellato. Aliquando quoq; tales novæ ſtellæ accenduntur non procul à ſole, & radijs ſolaribus reguntur, adeò ut à nobis non poſſint conſpici: interdum quoq; diſpereunt ante quàm è ſolis radijs egrediantur.

Quod ſi eo tempore, quo dixi, ſtella nova aut cometa orietur, *aſtas ingreſſeſcet, & anni ſiccitas annonæ caritatem gignet*. Et quod plus eſt incident in idem tempus, vires illius horrendi Cometæ in fine anni 1618. conſpecti: Et Eccliſis \odot anni 1621. Item iſtius conjunctionis magnæ; *ex quorum trium teſtimoniis non niſi mirabiles ac funeſti exitus portenduntur*. Et uterq; Planeta ſuperior Υ & Ψ paulò poſt hanc magnam conjunctionem junguntur calido Planetæ ſoli. Saturnus quidem combuſtus in Ω efficit ventos & pluvias, ſed quia eſt tardus motu, & orientalis ſiccitates minatur. Jupiter in Ω combuſtus, leves auras afferre ſolet: ſed quia eſt tardus, morbos graves minatur. Si verò Cometa viſus non fuerit, accident aliàs horrendæ viſiones in Cœlo, ac prodigia Varia: orientur præterea ſæpiùs fulmina ac tonitrua graviffima grandine permiſta, quæ paſſim multum damni dabunt. Sub eadem conjunctione magnâ, plurimæ artes abſtruſæ & hætenus incognitæ revelabuntur: adeò enim ſolertia & expedita ingenia ante extremum Judicij diem ſunt futura. Ad extremum, quia conjunctio iſta magna ſe ad principium Ω extendit, qualis etiam fuit paulò poſt Chriſti aſcenſionem in Cœlum, cum Apoſtoli ſpargerent Evangelium in univerſum orbem terrarum: Decernitur ex eo nunc puræ ac ſinceræ doctrinæ longè lateq; diſſeminatio, etiam in ijs locis ubi antea non fuit. Sed quemadmodum regnum Chriſti partum eſt ſanguine: ita propagationem illam verbi divini multæ acerbitates comitabuntur, & conabitur eam variâ

hæresi impedire Satan. Tu autem, ô DEUS, Pater D. N. J. C. mi-
ferere tandem nostri, & respice Ecclesiam tuam afflictam, sublati-
tot dissidiorum ac hæresium turmis à Satanâ passim inpersis, infi-
delium corda converte, atq; tam Turcas, quàm Judæos, in tuum
ovile congrega, ut nobiscum, sub Pastoris illius summi J. C. præ-
sidio, te agnoscant solum verum DEUM, & quam misisti Jesum
Christum, Amen.

Elenchus.

Conjunctio- nis magnæ considera- tur vel	[Descriptio	Astrologica.	{ Impèriorum, Mutationes } Rerumpub.
		[Politia	
	[Effectus, ut		{ Stella nova, aut Cometæ apparitionem. Evangelicæ doctrinæ lon- gè lateq; propagationem.
	quæ por-		
	tendit in	[Ecclesiâ	

III.

Quæstio.

Utrum Astra in corpus humanum agant?

Et si agant:

Utrum cognitio Astrologia Medico sit necessaria?
in

Inclytâ Basiliensium ad Rauracas Academiâ,
in actu Solemni Doctorali sub
Promotore

Excellentiss & Clariss. VIRO.

Dn. THOMA PLATERO, Professore Botanico
& Anatomico, pronunciata ab Autore
12. Jun. Anno. 1621.

Et

Et rectè & sapienter Magnifice D. Rector, Spectabilis D. Decane, Viri Illustres, Ampliff. Excellentiff. Clariff. Doctiff. Tuq; juvenus Studioſa, virtutis & eruditionis laude cultiffima, ſapienter, inquam, Divinus ille Ariſtoteles mihi dixiſſe videtur: *Quod nimirum id à quo initium eſt motus, procul dubio ceteris etiam rebus vim movendi impertiat.* Quibus verbis Philoſophus oſtendere voluit: cum cœli motus primùm in naturâ exititerit, ejus vim ac efficaciam in rebus inferioribus, minimè in dubium vacari debere.

Et ſpiritus Dei per os patientiffimi illius Jobi *Cælum habere leges & poteſtatem in terrâ, expreſſè docet.*

Eſt enim manifeſtum humanum corpus quandam Cœli imaginem præ ſe ferre, & ſuam contemplationem perindè atq; Cælum habere, ob magnum conſenſum, harmoniam & ſocietatem, quam cum illo agnoſcit, gerit & ſuſtinet. Undè & hominem teſte Galeno Medicorum Coriphæo & Antefignano *μικροκομῖον* reſectum *μακροκομῖον* veluti parvum mundum eſſe ajunt Viri Veteres naturæ periti.

Ad hæc uno omnes clamitant ore: *omnia in omnibus inveniri, in infimâ ſuprema, & in ſupremis infima:* Vel ſi mavis in *Cælo terrena*, ſed modo Cœleſti; & in *terrâ Cœleſtia*, ſed modo terreno, ut eſt apud platonium Proclum. Pendent enim inferiora ex ſuperioribus, & terrena à Cœleſtibus, & cognatione quadam mutuâ inter ſe continentur. Non tamen corporum influentiæ eſt terrenâ, aut elementari regione in Cœleſtem aſcendunt & influunt, ſed ex Cœleſti illa & ſuperiore in hanc terrenam descendunt. Hujusmodi ergo Aſtorum influentias, curſus, & motus multiplices, cum nobis DEUS opt. max. pateſfaciat: *Cælumq; tanquam librum apertum*, ut loquitur Origenes, *in quo futura per ſtellarum & luminarium tranſcurſus ſignificantur*, recludat, non immeritò quæritur:

Utrum Aſtra in corpus humanum agant?

Et ſi agant:

Utrum Aſtrogia cognitio Medico ſit neceſſaria?

Atq; ut indè ſeſe efferat oratio noſtra, undè hæc tota liſ pendere videatur, apud omnes in conſeſſo eſt, Aſtra quædam divinæ virtutis eſſe instrumenta, per quæ univerſum hoc gubernari credimus. Siderum enim opera, effectus, ſive inclinationes, ſive in-

fluentias dicas, divinæ providentiæ quædam esse documenta, quis est, qui neget? Cum nihil non in hoc mundo juxta Astorum dispositiones affici videamus, quamvis omnia in DEum referri soleant. Quemadmodum enim non securi operis cujuspiam structuram tribueris, sed fabro, qui hæc utitur: ita Astorum effectus, qui motus eorum consequuntur, non ipsis Astris, sed DEO illa regenti gubernantiq; causæ velut, primariæ ascribere debemus.

Et licet pleriq; manifestâ experientiâ convicti, concedant *Cælestia corpora in subjectum aërem atq; elementa influere*; nihilominus tamen *hominem siderum efficacia esse subjectum nequaquam admittunt*; atq; sic manifestæ experientiæ sese opponunt. Cum enim homo ex elementis constet & è terrâ formatus sit: necesse est ut easdem conditiones subeat, quas obtinent res è quibus constat.

Præterea aër ipse, quem haurimus, & ex quo non minùs, quàm ex cibo & potu alimur, cum variè afficiatur à Cœli influentiâ, necesse est nos unâ diversimodè affici. Taceo quod *corpus humanum ex ipso Cælo, occultâ quadam ratione, plus vivat & nutriatur, quàm ex aëre*, vel aquâ, ullisq; alijs his inferioribus atq; elementaribus rebus, & incredibilem cum cognatis Astris obtinere familiaritatem; ut non immeritò *animas nostras partem esse ipsius Cæli* Veteres Philosophi dixerint. Tota insuper humani corporis structura, ita est septem errantium stellarum analogâ, ut similes ferè operationes hæc, in corpore nostro, cum Planetarum in Cœlis naturâ fortia-
tur. Hinc *cor vitalium spirituum auctor, soli Cælesti*, à quo mundo Vivificus procedit calor æquiparatur. Sic *cerebrum Lunæ assimilatur* & ad ipsius crescentiam augetur, & minuitur, humidatq; lunæ naturam imitatur. *Hepas officina sanguinis*, in quo cum vitâ consistat, sanguineo & *Vitali Planeta Jovi* est simillimum.

Renes, qui generationi deputatis membris vires largiuntur, *Veneri prolifico Planeta*, & generationum matri æquiparantur. *Splen* & *fel* duobus vilioribus & minùs benevolis planetis *Saturno* & *Marti* alligantur. Eâ ratione, ut *splen aër bilis receptaculum*, *Saturno Melancholici humoris præsidio*: *Fel autem Cholera domicilium*, *Marti cholericæ & iracundo Planeta* assimilatur. *Pulmo*, qui mutabilis illius, & celeris *Mercurij* vicem obtinens, perpetuâ agitatione in corpore nostro movetur: aëremq; & spiritum suo motu attrahens, cordis refocillationi impertit:

impertit: non aliter quam *Mercurius* in celo ventosus, & aërius, Planeta censetur, semperq; soli præsto est, ejusq; mandata nunc hæc, nunc illæ discurrens, exequitur. Tandem in singulis corporibus magnam naturarum diversitatem quis non videt? Quis nescit eos, quos *Saturni* altissimum sidus feliciter tinxit, altas res, & à vulgi captu remotas, scrutari? Eos verò, quibus *Jovialis* affulsit splendor, judicialib. & politicis negotijs magis affici? Quis nescit nonnullos nil nisi bella, cædes, tumultus, & rixas spirare, quos *Martius* exagitat furor & feror? Aliosq; honores, dignitates, rerumq; dominia *Solari* influentia affectare?

Sunt, qui ætatem amoribus, delectationibus, Musicâ, alijsq; jucundis delicijs peragant, quos blanda *Veneris* exhilarat stella. Alij artibus ingenuis exercendis, vel etiam mercaturæ se totos dedunt, qui à *Mercurij* afficiuntur sidere. Quidam *Lunatis* naturæ influentiam sortiti peregrinationibus, navigijs, piscaturis & similibus rebus ætatis cursum absolvunt. Atq; hoc pacto magna ingeniorum Varietas ad similitudinem septem Planetarum percipi potest. Quod sane evidentissimum argumentum illius, quod corpora superiora occultam quandam vim, & virtutem ex motu suo, lumine, & influxu, in corpora humana infundant, per quam humores in corporibus nostris mutantur, augentur & minuuntur, secundum siderum positum & qualitatem. Et hoc ipsa quotidiana experientia, certissima omnium rerum magistra, clarius evidentiusq; docet, quàm ut longiori demonstratione egere videatur. Quod si quis fidem dictis adhibere noluerit, *Lunam* consideret, quæ in humores præcipuè sibi Dominium vindicat, ut apertè convincetur? Crescente enim *Lunâ*, crescunt humores sanguis & medulla in homine & bestijs. Et Lunaticus curatus à Christo, qui sæpè cadebat in ignem & crebro in aquam, absq; dubio secundum *Lunæ* motum fuit correptus. Videmus enim hydropicos ex salium in corpore resolutione, quibus *Luna* non minùs quam mari præest, gravissimè semper circa novilunia torqueri, eo quod resolutio illa, cum *Lunâ* plenâ, in plenum statum advecta sit: ideoq; omnes ferè hydrofici circa plenilunia moriuntur. Undè sequitur *DEUM* *Lunæ* vires aliquas in morbu efficiendû tribuisse, & secundis causis in hæc inferiora potestatem aliquam secundum suum beneplacitum permisisse, & ijs tanquam instrumentis etiam nunc uti. Cum igitur constet

steet humores in nostris corporibus regi ab ipsis superioribus: ex malis autem corporum humoribus oriri morbos, & ex morbis interitus, non immerito sanè mortis & cæterorum morborum causa in corpora caelestia aliquà ex parte refertur: & Medicum, cujus officium est *sanitatem præsentem conservare, amissam verò instaurare*, haut melius fungi suo officio certum est, quàm si *naturæ actiones*, cujus à Galeno *minister* vocatur, penitus cognoscat. Non autemprehendemus melius hominis cujusq; temperamentum & qualitates, mores & ingenium, corpus & animum, Vitæ actiones, & ad quam maximè rem quisq; aptus sit. quàm ex eadem cælestium corporum consensione & harmoniâ. Nam teste Plutarcho; à *sole & Luna, sideribusq; & vitæ, & motus principia manant, quæ providentia nobis videnda præbuit, ut sensibilia sanè sint intelligibilium simulacra & incisamenta.*

Malachias DEI Propheta, *sanitatem esse sub radiis* docet, quos ille alas venustè appellat; atq; *bis fieri & conservari hominum incolumitatem*, affirmat. Et Psaltes (Psal. 121.) inquit: *Per diem sol non lædet te, neq; luna per noctem.* Ex his scripturæ locis constat, stellis inditas esse virtutes à DEO, quibus non tantum aer variè afficitur, ut nonnulli existimant, sed & *homines*, & secundum ejus voluntatem conservantur incolumes, nuncq; lædi se sentiunt planè à *αερος ἰσχύος*. Et quemadmodum DEUS cursum stellarum assidue moderatur, ita vires earundem temperat, nequid piorum catui indè periculi, aut noxæ existat. Quemadmodum & succos Venenatos sine noxi, aut periculo Christus bibituros suos discipulos affirmat. Hoc non ignoravit etiam Aristoteles, cum inquit: *Homo hominem generat & sol*; quasi dicat; parentes & causæ cælestes concurrunt in hominis generatione. Et Hermes Philosophus, *solem & Lunam, post DEUM, omnium viventium esse vitam, asserit.* Non alienum ab hoc est Hippocrates, qui mortalibus vitæ, & morborum agroti, solum aërem esse autorem, scribit. Et Galenus in arte Medicinali: *Ab aëre*, inquit, *afficitur & mutatur corpus*, quia aut calefit, aut frigescit, aut exsiccat, aut humectatur. Undè ex sententia Ciceronis, ex admirabili ordine celestis, incredibiliq; motuum constantia, conservatio & salus omnium oritur, & ea, qui vacare mente, vel potius effectu putat, ille ipse mentis expertus est. Si itaq; conservatio ex Astris oritur, ex iisdem etiam corruptionem proficisci necesse est. *Contrariorum enim eadem est ratio.* Taceo quod non

non duntaxat Philosophi olim, sed & Medici in medendo Astro-
rum cursum maximâ cum industriâ observabant. Hermes ille
Philosophus, quem Græci tanto habuerunt in honore, scriptis ad
Amonem literis, morborum causas in iis, qui furore corripiuntur & mente
sunt alienati, ad sidera refert. Noster Hippocrates admonitiones de
observandis momentis orientium & occidentium siderum, præmittendisq;
futuris tempestatibus sæpè sparsim in suis repetijt voluminibus, &
sedulò ijs inculcavit, quos ex suâ scholâ, aliò ad exercenda facien-
daq; artis Medicæ opera, ablegavit, tanquam rem magni momenti,
& planè necessariam prænoscentis, antevertendis, depellendisq; si
invasissent, morbis. Dioelem Caristium citat Galenus testem,
qui affirmat non recentibus duntaxat suo tempore, sed & veterib;
Medicis observationes siderum usitatas fuisse.

Et Galenum fuisse Astrologum patet ex lib. 3. ubi de diebus De-
cretoriis, à Lune cursu petitis, tractat.

Criticis enim diebus, quos Medici in morbis, præsertim acutis
diligenter observare jubent, humores in corporibus malè affectis
moventur, & quidem ita, ut, vel morbus ægrum succumbente na-
turâ, opprimat, vel natura discussis noxijs & pravis humoribus sese
recolligat, & tandem contrâ vim morbi insurgens eundem feliciter
superet.

Hanc rem totam, ut de Cæteris penè innumeris nihil dicam,
ab astrorum significationibus & influentijs pendere, nemo est, qui
non intelligat; aut si negare quis velit, is ad experientiam, stulto-
rum Magistrum, si ablegetur, fateri tandem, quod res est, habebit
necessè. Idem Gal. lib. Epid. cap. 1. inquit: *Medico necessarium esse
cujusq; perspexisse sideris emersu & occasu.* Et in summâ, inquit; *Medico
figura geniture accuratè disquirenda est, ut de morbi qualitate judicemus.*
Eandem artem & Galeni Patrem calluisse constat; Quemadmo-
dum ipse Galenus, attestante Antonio Fumanello, asserit: *Pater
meus, inquit, optimus fuit Mathematicus, exercitatus quandoq; in Geometriâ,
Arithmeticâ, Architecturâ, & Astronomiâ.* Crinam Massiliensem Medi-
cum Plinius (lib. 29. nat. hist.) scribit, *ad siderum motum ex Ephemeridi
Mathematicâ cibos egrotis, magno cum successu dare, & ad id horas ob-
servare solitum.* Avicenna *Astronomiæ per decem annos cum Sorzano disci-
pulo operam dedit, & instrumenta plurima, cæteris ignota, suis para-*

vire manibus. Fernelius (lib. 2. de abdit. rer. caus.) refert: Se incidisse in quendam Medicum prudentissimum, qui ad februm, populariumq; morborum curationem selectas antidotos, diligenti siderum observatione, adhiberet, magnâ cum omnium admiratione.

Ex quibus patet non solum dictos Medicos operam dedisse Astrologiæ, sed etiam alijs, qui ante hos vixerunt usitatas fuisse observationes siderum & has necessarias ad artem medicam judicasse. Hæc cum ita sint, quis rationibus & manifestæ experientiæ nunc contradicens, Astrorum esse in nos influentiam, eamq; ut plurimum juxta Apotelesmata Astrologica prævideri posse, ibit inficias? Quis secundas morborum causas & destructionis, depravationisq; corporum nostrorum, non esse sinistros & malevolos siderum Cœlestium influxus, temperamentorumq; infelicitatem, contradicere audebit: & indè Astrologiæ cognitionem Medico non necessariam existimabit?

Dies me profectò citiùs deficeret, quàm oratio, si omnia, quæ ad hujus scientiæ præstantiam, & cui se pleriq; opponunt certitudinem faciunt, recensere vellem; sed hæc aliud in tempus differre ratio, & loci, & temporis svadet. Nos igitur cum juxta veterum admonitionem, optimùm sit rectè valere, dignam esse homine ingenuo hanc curam & artem statuamus, quæ causas mutationum in nostro corpore, quæ cum aliquo periculo sunt conjunctæ, inquirat, eaq; omnia, quæ obesse valetudini intelligit, summo studio antevertere, aut emoliri conetur.

Id verò assequemur multò faciliùs, si in cognitione hujus artis, quæ præterquàm quod voce divinâ commendatur, utilitates vitæ, & valetudini hominum tuendæ affert innumeras, plurimùm studij nobis ponendum esse existimabimus.

Pictu-

Pictura AEsculapi

AEsculapius Hermetis Trismegisti discipulus (qui fuit auditor Noachi & Chusi Pedagogus, ejusq; liberorum Isidu & Osiridu praefectus) ex Aegyptu in Graeciam attulit Medicinam: & quidem tanto cum successu, ut Hippolitum Thesei filium, qui in deliquium animi inciderat, in vitam revocasse pervasione vulgi sit creditus, diviniq; honoribus adeo cultus, ut non saltem Regnum ibi condiderit, sed & Medicinae inventor celebratus fuerit: quemadmodum ipse testatur apud Ovid. lib. 15. Metamorph.

Inventum Medicinae meum est, opiferq; per orbem
Dicor, & herbarum subjecta potentia nobis.

Hinc moti Viri Veteres natura periti, effigiem AEsculapi admodum ingeniosa
inventione pingere, inq; ea octo Medici officia scire adumbrare soliti sunt.
Quae carmine, Dialogi instar, jam primò inclusa & explicata,

Magnificis, Spectabilibus, Excellentiss. Clariss.
VIRIS,

DN. JOANNI BACMEISTERO,
DN. JOANNI ASSUERO,
DN. JACOBO FABRICIO,

Philos. & Med. Doctoribus & Ang. Rostochiensium Acad. Professores digniss. amicis ac fautoribus colendis
Dicat ac offert.

Dialogus

AEsculapi & Philatri.

- I. Ph. Quis Deus? A. AEsculapius. Ph. Capiti cur noctua fidit?
A. In studijs Medicum perpetuum esse jubet.
II. Ph. Quid sibi vult asper Baculus, capitisq; Galerus?
A. Omnia quàm cautè sint peragenda, docent.
Videlicet Medicus justà libret omnia lance;
Et vires aegri reinmediq; modum.

III. Ph.

- III. Ph. Callidus at collo cur circum-volvitur *Anguis*?
 Æ. Cautelâ quâ sit danda *Medela*, docet.
- IV. Ph. Squamosum ducit cur cum *Cane* dextra *Draconem*?
 Æ. Quâ morbi tollas innuit arte malum.
 Servando sanum corpus, morbumq; fugando,
 Et propè terribilem ritè domando necem.
 Insuper & vires rerum benè scire latentes,
 Quèis abigas tutò, &, tot nocumenta, citò.
- V. Ph. Cur *pini pomum* gestas *Vibrasq;* Sinistrâ?
 Æ. Hæc Ars concusso non nisi corice agit;
 Scilicet in molli jacer haut *Medicina* *Theatro*
 Quam *Macrocosmus*, quam vel *Microcosmus* alit.
 Huic si jam cœli junges *Chymicosq;* labores,
 Quàm benè *Doctoris* nomine dignus eris,
- VI. Ph. *Alex* cur lateri adstat? Æ. Proxima nempe salutis
 Est ratio *Medico* nullaq; habenda *lucri*.
- VII. Ph. *Aligeri* in dextrâ *Pullus*? Æ. Servare *diatam*,
 Quidve ægro proffit, quid noceatve, docet.
- VIII. Ph. Sed quid id est, quod sis canis atq; obitus annis?
 Æ. *Ætas* *Doctores* arsq; laborq; decet.
 Artis enim ignorans usum quicumq; medetur,
 Haut meruit *Medici* nomen habere boni.

SIMEON PARTLICIUS

de Spitzbergk, M. D.

Quatuor optima;

Quatuor pessima.

Quæ causæ est, quæris, tot bellorum atq; malorum?

Hoc vice responû *Symbolon* esto tibi.

Præceptis *Theologorum* *judicium*;

Tardum *Medicorum* *auxilium*;

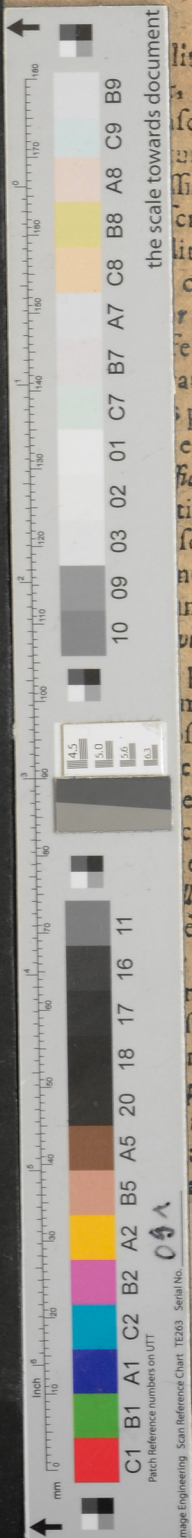
Suave *Jure-consultorum* *delirium*;

Inanè *Philosophorum* *diffidium*.

☞(;)☞

liter quam *Mercurius* in calo ventosus, & aërius,
semperq; soli præsto est, ejusq; mandata nunc
scurrens, exequitur. Tandem in singulis corporibus
um diversitatem quis non videt? Quis nescit eos,
simum sidus feliciter tinxit, altas res, & à vulgi
crutari? Eos verò, quibus *lovalis* affulsit splendor,
liticis negotijs magis affici? Quis nescit nonnul-
cades, tumultus, & rixas spirare, quos *Martius exa-*
r? Aliosq; honores, dignitates, rerumq; dominia
rectare?

atem amoribus, delectationibus, Musicà, alijsq;
peragant, quos blanda *veneris exbilas stella*. Alij
exercendis, vel etiam mercaturæ se totos dedunt,
ficiuntur fidere. Quidam *Lunatis naturæ influentiam*
tionibus, navigijs, piscaturis & similibus rebus
solvunt. Atq; hoc pacto magna ingeniorum Varie-
nem septem Planetarum percipi potest. Quod sa-
am argumentum illius, *quod corpora superiora occultant*
virtutem ex motu suo, lumine, & influxu, in corpora
per quam humores in corporibus nostris mutan-
minuuntur, secundum siderum positum & qualita-
sa quotidiana experientia, certissima omnium re-
clarius evidentiusq; docet, quàm ut longiori de-
ere videatur. Quod si quis fidem dictis adhibere
consideret, quæ in humores præcipuè sibi *Dominium*
è convincetur? *Crescente enim Luna, crescunt humo-*
la in homine & bestiis. Et Lunaticus curatus à
è cadebat in ignem & crebro in aquam, absq; dubio
motum fuit correptus. Videmus enim hydro-
n corpore resolutione, *quibus Luna non minùs quàm*
simè semper circa novilunia torqueri, eo quod
m Luna plená, in plenum statum advecta sit: ideoq;
pici circa plenilunia moriuntur. Undè sequitur *DEum*
in morbu efficiendū tribuisse, & secundis causis in hac
tem aliquam secundum suum beneplacitum permi-
am instrumentis etiam nunc uti. Cum igitur con-
ster